

To Breve fra 1848

Ved N. Sodborg.

DE to ret sjældne Breve, som her gengives, er fra højststående Befalingsmænd til en menig Soldat. Det hører vistnok til Sjældenhederne, at en almindelig Soldat modtager sådanne Skrivelser, men det tjener den unge Mand til Ære og viser, at han har været en tapper og pligtopfyldende Soldat. Soldaten var den senere Vejassistent Severin Mortensen, Bjerget; en Mand der vil være velkendt af mange i disse Egne. Her skal først i korte Træk meddeles lidt om hans Livsførelse.

Jens Severin Mortensen, som hans fulde Navn lød, var født d. 22. Febr. 1829 i Dover, Ydby Sogn, hvor Faderen var Husmand. Som ungt Menneske var han to Gange i Frankrig med Heste; Rejsens Mål var Lyon i Sydfrankrig, hvor den Mand boede, der skulde have Hestene, efter Sigende en Broder til Præsten i Skjoldborg. Hver Gang opholdt Severin sig nogle Måneder i det fremmede Land. Hans Pas¹⁾ fra en Rejse i 1846 findes endnu; det er på Tysk og dateret Neumünster d. 20. Decbr. 1846 og gælder for 16 Uger; han betegnes deri som "Koppelknecht" (Trækker). Det franske Poststempel bærer, såvidt det kan ses, Bynavnet Mobelle.

Da Krigen så brød ud i Foråret 1848, kom Severin straks med. Han var Underjæger ved 1ste Jægerkorps, 4de Compagni, Nr. 138; hans daglige Kendingsnavn var altid "Dover".

Jens Severin Mortensen

Den 28ende Maj var han med i Kampen på Dybbøl og udviste både Mod og Tapperhed; her blev han af en Geværkugle så hårdt såret i den højre Arm, at Armen måtte amputeres. Kuglen, som knuste Armen, gemmes som en Sjældenhed i

¹ Både dette og de tvende Breve er af Jens Didriksen, Bjerget, skænkede til Yhisted Museum, hvorfor Museet bringer ham sin bedste Tak.

Slægten. Først lå han en Tid på Lazarettet på Als, men blev senere overflyttet til København.

Han var nu Invalid og ude af Stand til legemligt Arbejde. Efter sin Hjemkomst fik han Ansættelse som Vejassistent ved Thisted Amts Vejvæsens østre Del, fra Thisted til Amtsgrænsen, og giftede sig med sin Fæstemø Kirsten Sørensdatter, en Gårdmandsdatter fra Gærup i Thy. Først boede han nogle År i Tingstrup, men flyttede senere til Bjerget, hvor han boede til sin Død.

Severin Mortensen, "den jenårmede Severin", som Folk kaldte ham, var en dygtig, viljestærk og pålidelig Mand, der med Troskab røgtede sin Gerning. Han var en ypperlig Fodgænger, spænstig og udholdende; selv langt op i Årene gik han lange Strækninger uden Besvær. Allerede før han tog sin Afsked fra Vejvæsenet, blev han udnævnt til Dannebrogsmænd.

Den gamle Hædersmand døde i Året 1904.

Det første af de to Breve, som Severin efter sin Hjemkomst modtog, er fra Kaptejn Wilster; med Brevet fulgte 50 Rdl., et ret betydeligt Beløb i disse Tider. Lige et Par Ord om denne Mand.

Ernst Henrik Claude Wilster, som han fulde Navn var, var født i København 1808; blev i 1841 Kaptajn og steg gradvis til han i 1867 udnævntes til General. Han var med i begge Krigene og blev hårdt såret i en Træfning ved Fredericia d. 8. Marts 1864. Han var en ganske lille Mand; "lille Wilster" var hans Kælenavn, og han var noget af en Særling. I sin Ungdom havde han været en kær Gæst i Øhlenschlägers og Ingemanns Hjem, og særlig fra Ingemanns Hjem havde han modtaget stærke Indtryk, som han bevarede gennem hele sit Liv²⁾. Han døde 1881.

Brevet lyder således:

"Af den ved en af 1ste jægercorpses Frivillige, Pianist Schou foranstaltede Concert til Fordel for Corpsets Qvæstede og Faldnes Efterladte indkomne Sum, oversendes Dem hermed 50 rbdlr.

Det er Corpset en sand Glæde at være overdraget dette Hverv. Selv har det ei forglemte sine tapre Kammerater, der have blødt for den Sag, vi alle kjæmpede for, men broderlig rakt Hånd til at lette og mildne deres Fremtid.

See derfor kun trøstig fremad, De vil ei blive forladt! og lad så Overbevisningen om at have Part i Corpsets Hæder og hævdet det danske Navn styrke Dem.

Corpset sender Dem sin kjærligste og broderligste Hilsen.

Horsens, c: 6. December 1848.

² Se "Vor sidste Kamp for Sønderjylland" af Axel Liljefalk og Otto Lützen. Side 209.

Wilster,
p. t. Commandeur for Corpset.

Til
Underjæger Jens Severin Mortensen Douer
af 1ste Jægercorps.

Det andet Brev er fra en Portrætmaler Petersen, København, men ledsaget af en egenhændig Skrivelse fra Major Schepelern. Med dette Brev fulgte 15 Rdl.

Brevet lyder:

Kiøb., 27. December 1848.

”Ved en Bortlodning, hvoraf Indtægterne gik til de Sårede, vandt jeg en Perlepung, besluttede strax at bortspille den iblandt mine Venner og fik ved den Lejlighed 15 Rbd. ind, som dig her sendes, formedelst du af Oberst-Leutnant Sehepelern blev udnævnt som en rask Fædrelandsforsvarer; det var Bestemmelsen, du skulde have haft det Juleaften, men da du var i dit Hjem, kommer det til Nytårs Aften; her sendes dig Nr. 72, måske du vinder den selv.

F. F. Petersen.

Portraitmaler,

Springgaden Nr. 21, 1ste Sal.

Det er mig en usigelig kjær Lejlighed Herr Portraitmaler Petersen giver mig til at kunne tilskrive Dig disse Par Linjer, som skulle bevidne Dig min Glæde over den Gave, der så uventet kommer ind af Din Dør. Når jeg har nævnt *Dig*, Dover! som den der fandtes værdig til Gaven, da har jeg ikke sagt andet end Sandhed, og jeg vilde kun ønske, at jeg også kunde have nævnt de øvrige af vore brave i Corpset, der liig Dig have været så lykkelige at ofre deres Blod i Fædrelandets Tjeneste; men at dele Gaven i flere Parter vilde ikke have været nogen reel Hjælp for nogen af Eder, hvorimod den nu heel og holden kan blive Dig til Nytte. Skjøn på Gaven, og skriv et Par Ord til Portraitmaler Petersen for at sige ham den Tak, som han så højligen har fortjent af Dig.

Hvad min egen Tilstand angår, da bedrer den sig nu, men der skal endnu lang Tid til, inden Armen kan blive nogenlunde brugbar; jeg lever imidlertid i det Håb, at den skal vende tilbage til sin gamle Skikkelse og føre mig tilbage til det Corps, hvor jeg er vis på, iblandt Dine Lige, at finde mange trofaste Venner. Seer Du nogen af vore gamle Kammerater, da hils dem fra den Mand, der har deelt Farens Dage med dem.

Din hengivne

Schepelern.

2den Juledag 1848.

Christian August Schepelern var født 1796. I 1848 var han Major og Batallionskommandør ved 1ste Jægercorps og var med i Slaget ved Slesvig d. 23. April 1848, hvor han blev hårdt såret. Han var vist ikke med i 1849, men i 1850 var han som Oberst og Brigadekommandør med ved Istedslaget, særlig i Kampen ved Solbro. Han var ikke med i 1864 og døde som General 1870.

(Historisk Årbog for Thisted amt 1923, side 487-491)